

**การเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนและความพึงพอใจภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงานกับวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ**

จิตติกาญจน์ งามเจริญ
สาขาการสอนภาษาอังกฤษ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงานกับการใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ และ (2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนเขียนหลังจากที่ได้รับการสอนเขียน โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5/9-5/10 จำนวนห้องละ 40 คน รวม 80 คน โดยผู้วิจัยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ทำให้ได้กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5/9 ที่ต้องได้รับการสอนโดยวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ส่วนกลุ่มควบคุม คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/10 ต้องได้รับการสอนโดยวิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงาน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า (1) ความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงานอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ (2) นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงาน ความพึงพอใจของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.80

ABSTRACT

The purposes of this research were to (1) compare English writing skill for Matthayomsuksa 5 students by using product writing approach and process writing approach and (2) Compare satisfaction of writing approach for Matthayomsuksa 5 students. The researcher divided the experimental group consisted of 40 Matthayomsuksa 5/9 students taught by process writing approach and the control group consisted of 40 Matthayomsuksa 5/10 students taught by product writing approach. Findings were (1) writing skill of students who were taught by using process writing approach was at a higher level than using product writing approach at the statistically significant level of .05. (2) the students instructed by

process writing approach exhibited overall satisfaction at a high level than other group with a total mean of 3.80.

คำสำคัญ

(1) ความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษ (2) วิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงาน (3) วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (4) ความพึงพอใจ

ความนำ

หนึ่งในเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผู้สอนจำนวนมากต้องการให้ผู้เรียนนำไปใช้ต่อในอนาคตในชีวิตจริง คือ การใช้ภาษาอังกฤษในการทำงาน ภาษาอังกฤษมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานร่วมกับผู้อื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้ภาระงานต่างๆ ล่วงไปด้วยความราบรื่น องค์กรสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ความรู้ความสามารถในการสื่อสารที่ใช้ภาษาอังกฤษ ได้กลายมาเป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐานที่คนทำงานต้องมี

ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการเรียนรู้และการฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษในรูปแบบที่หลากหลายจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ผู้สอนมีส่วนสำคัญอย่างมากในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียน ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรม ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น สามารถนำความรู้มาปรับใช้จนเกิดเป็นทักษะที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตซึ่งไม่จำกัดอยู่แค่ในห้อง และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนคนอื่น ผู้สอนต้องดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่มีความง่ายก่อนแล้วค่อยพัฒนาไปในระดับยากขึ้น ทักษะทางภาษาโดยภาพรวมจะประกอบไปด้วย 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะทางการฟัง ทักษะทางการพูด ทักษะทางการอ่าน และทักษะทางการเขียน ซึ่งทักษะทางการเขียนนั้นจัดเป็นทักษะสุดท้ายที่ผู้ใช้ภาษาอังกฤษได้ทำการนำเสนอ โดยผ่านกระบวนการทางความคิดที่มีขั้นตอนและซับซ้อน นอกจากนั้นก็ยังจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ทำให้ทักษะทางการเขียนได้กลายมาเป็นทักษะที่ยากยิ่งต่อการพัฒนา และเกิดเป็นปัญหาในการเรียนรู้ การเพิ่มทักษะทางการเขียนจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและเป็นระยะเวลาาน เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะทางการเขียนที่เพิ่มมากขึ้น

ผู้เรียนจำนวนมากต่างก็ประสบปัญหาในการเขียน และทักษะทางการเขียนนั้นก็ไม่มีแนวโน้มที่จะพัฒนาอย่างเหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน ดังจะให้เห็นได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้แบบอัตนัยของผู้เรียน ผู้เรียนไม่สามารถถ่ายทอดข้อความได้ตรงตามความต้องการ หรือสามารถถ่ายทอดข้อความได้แต่ก็ไม่เพียงพอที่จะทำให้ข้อความนั้นสมบูรณ์ เกิดข้อผิดพลาดที่ส่งผลกระทบทำให้ความหมายของข้อความโดยรวม

จากประสบการณ์การสอนของผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่า ปัญหาทางการเขียนภาษาอังกฤษเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ถือว่าเป็นความท้าทายหนึ่งของผู้สอนในปัจจุบัน เพราะผู้เรียนยัง

ขาดทักษะการเขียนมากที่สุดจากบรรดาทักษะทางด้านภาษาทั้ง 4 ทักษะ ผู้สอนต้องวิเคราะห์ห้องค้ประกอบที่ เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน และเลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยสังเกตเห็นแล้วว่า การพัฒนา ทักษะการเขียนของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพควรเน้นให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนภายใต้วิธีการสอนเขียนที่มี ขั้นตอน คือ วิธีการสอนเขียนมี 2 วิธี คือ การสอนเขียนแบบเน้นผลงาน (Product Approach) และการสอน เขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process Approach) ซึ่งวิธีการสอนนี้มีขั้นตอนและผลลัพธ์ที่ต่างกัน

ความแตกต่างของการสอนเขียนแบบเน้นผลงานกับแบบเน้นกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจน คือ การ ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการนั้นจะเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและวิธีการเขียนที่หลากหลาย ผู้เรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อ ใช้ในการปรับปรุงงานเขียน

ในรายวิชา ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ (อ 32210) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในแผนการเรียน คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยสอนอยู่นั้นมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่นักเรียนสามารถนำไปปรับ ใช้ได้ในอนาคต ซึ่งผู้วิจัยพบว่า โดยส่วนมากนักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาตั้งแต่การเขียนไม่รู้ ว่าจะต้องเริ่มต้นการเขียนอย่างไร ไม่รู้ว่าจะต้องนำเสนอข้อมูลใดบ้าง ซึ่งผู้วิจัยมีความต้องการที่จะแก้ไข ปัญหาเหล่านั้นโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงานและแบบเน้นกระบวนการ นอกจากนั้นผู้วิจัยก็ยังจะ ทำการเปรียบเทียบวิธีการสอนเขียนทั้งสองแบบ เพื่อศึกษาว่าวิธีที่ผู้วิจัยได้เลือกมาทำการสอนนั้นสามารถ พัฒนาความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนได้อย่างไร และนักเรียนมีความพึงพอใจกับวิธี สอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการและแบบเน้นผลงานอยู่ในระดับ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ ผู้วิจัยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนให้ เกิดประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้ วิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงานกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงานกับวิธีการ สอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยมีประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9-5/11 โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม ที่ กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 120 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ วิจัยและแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9 จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีการสอนเขียน แบบเน้นกระบวนการ และกลุ่มควบคุม คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/10 จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีการ สอนเขียนแบบเน้นผลงาน จากข้อมูลข้างต้นจะพบว่า ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงาน

กับวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ และตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและ ความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการสอนเขียน

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงาน จำนวน 4 แผน และแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ จำนวน 4 แผน ใช้เวลาในการสอนแผนละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คำอธิบายรายวิชา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงานและแบบเน้นกระบวนการ จากนั้นจึงวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยคัดเลือกเนื้อหาจากหนังสือเรียน English at Work 2 เมื่อได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องก็เริ่มสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผู้วิจัยต้องนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความถูกต้อง นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงอีกครั้งก่อนนำนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (2) แบบทดสอบความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ชุด เป็นแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ ผู้วิจัยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คำอธิบายรายวิชา วิธีการเขียนและการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียน วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเขียน สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนและกำหนดเกณฑ์ในตรวจให้คะแนนพร้อมรายละเอียดประกอบด้วยใจความสำคัญ ประโยคสนับสนุนใจความสำคัญ คำศัพท์ กลไกทางภาษา และไวยากรณ์ จากนั้นจึงเสนอแบบทดสอบต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบและพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปปรับปรุงและทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้นำผลที่ได้มาใช้ในการหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach สุดท้ายจึงนำแบบทดสอบไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง (3) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนเขียน จำนวน 1 ชุด เป็นแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า และสร้างแบบวัดความพึงพอใจ โดยใช้ตัวเลข 1-5 ระดับในการอธิบายความหมาย จากนั้นนำเสนอแบบวัดความพึงพอใจต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผู้วิจัยนำแบบวัดความพึงพอใจที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach เพื่อทำการปรับปรุงก่อนนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

1. ความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียน

แบบเน้นผลงานและแบบเน้นกระบวนการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงาน

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงาน นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงานมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยรวม 3.45 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยรวม 3.80

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/10 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงานกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับ มาลี รุ่งไธรัญ (2552, หน้า 38-41) ที่ได้เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนก่อนและหลังได้รับการฝึกเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process Writing) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 35 คน พบว่า หลังจากให้นักศึกษาได้รับการฝึกเขียนแบบเน้นกระบวนการ นักศึกษาสามารถพัฒนาทักษะการเขียนอย่างเห็นได้ชัดเจน เพราะค่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงาน โดยความพึงพอใจในภาพรวมของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการอยู่ในระดับมาก คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยรวม 3.80 และความพึงพอใจในภาพรวมของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นผลงานอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยรวม 3.45 สอดคล้องกับ วิฉา ทวีพันธ์ (2558, หน้า 38-41) ที่ได้ศึกษาเจตคติที่มีต่อการใช้การเขียนแบบเน้นกระบวนการในการเขียนอนุเจตภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 44 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม พบว่า หลังจากให้นักเรียนได้รับการฝึกเขียนแบบเน้นกระบวนการ นักเรียนมีเจตคติต่อการสอนเขียนอนุเจตภาษาอังกฤษ โดยใช้การเขียนแบบเน้นกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก สรุปได้ว่า ใช้การเขียนแบบเน้นกระบวนการ ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเขียนอนุเจตภาษาอังกฤษ

เอกสารอ้างอิง

- เกร็ดทราย วุฒิพงษ์. (2554). การใช้วิธีการเขียนแบบเน้นกระบวนการเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยทักษิณ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ณัฐยา นวไทรลาภ. (2555). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุตะบำรุงพิทยาคาร จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ธีราพร แซ่แห้ว, ศศิวิมล คงเมือง และจิตจรลดา บุรพรัตน์. (2552). การพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. รายงานการวิจัยวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุษบา ตันทอง. (2545). การเขียนเชิงกระบวนการกับการเรียนรู้ของผู้เรียน: กรณีวิจัยในชั้นเรียนการเขียนภาษาอังกฤษเบื้องต้นระดับอุดมศึกษา. วารสารมนุษยศาสตร์, 12, 27-35.
- ภรณ์พรรษา บุญเพชร. (2557). การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ภาษาอังกฤษในจดหมายเพื่องานธุรกิจของนักศึกษา วิชาเอกบริหารธุรกิจ โงเรียนอักษรเทคโนโลยีพิทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มาลี รุ่งไทรชัย. (2550). การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันเพ็ญ เรืองรัตน์. (2549). การจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 4 จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วีณา ทวีนนท์. (2558). การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนอนุเสถภาษาอังกฤษอังกฤษโดยใช้การเขียนแบบเน้นกระบวนการของนักชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. รายงานการวิจัยศิลปศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สุพรรณ ก้อนคำ, กฤตวรรณ คำสม และสมชาย วรกิจเกษมสกุล. (2556). ผลการสอนเขียนภาษาอังกฤษแบบเน้นกระบวนการเสริมด้วยแผนผังใยแมงมุมต่อความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สุดาณี ชินวงศ์. (2543). การศึกษาความสามารถในการเขียนของนิสิตวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับสาขาวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์สถาบันภาษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Ho, B. (2006). Perspectives: Working Papers in English and Communication. *Effectiveness of using the process approach to teach writing in six Hong Kong primary classrooms*, 17(1), 1-52. Retrived May 4, 2017, from <http://www.cityu.edu.hk/en/research/spring2006ho.pdf>
- Onozawa, C. (2010). Research note. *A Study of the Process Writing Approach*, 10, 153-162.